

Remeis populars

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Castellbell i el Vilar
Alçada: 219

Coordenades:

Latitud: 41.63312
Longitud: 1.86311
UTM Est (X): 405306
UTM Nord (Y): 4609667

Classificació

Número de fitxa: 08053-590
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tècnica artesanal
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Sense accés
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Autor de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dv., 19/05/2017 - 02:00

Descripció

Joan Valls (1986) recull oralment de veïns de Castellbell alguns remeis casolans i en publica alguns exemples. Diu que per guarir una cama trencada calia ficar un cap de be al brou i "m'anaven fent banys a la cama, perquè es reforçés bé" li comenta l'informant. Un altre informant diu que per guarir els cucs, es penjaven tres o quatre grans d'all pelats al coll, com si fossin un collaret.

Per fer desaparèixer les berrugues, un home del Baix Vilar explica que " es diu el nom del que les té; es busquen unes fulles d'alzina, que són les que van millor, o bé lliris de ginebre; tot seguit es fa un clot al terra on es fica cada fulla, mentre es resa un parenostre a la santa

Trinitat, i es diu «que les berrugues se li curin ben aviat». I afegeix que això s'ha de fer amb Fe.

Malauradament no n'explica més tot i haver-los recollit.

A les llibretes del Puig, també estudiades per Joan Valls (2004) també s'hi troben remeis populars diversos: "Ramey per un aristo que no sigui rabentat: se agafa un ou de gallina sofurada, de la un cap de lo dit y pasi, y sen trau la clara, y si queda lo robell, y dit ou se ompla de sal bastan fina, y si fica lo dit del mal fins ana fen clot asta a rebentar lo robeý, y dexau tot ben embolicat; y si fos molt fort, fero fins a 3 begadas cada 10 horas". També hi trobem un remei per als dits clibellats: "Fe bullí caselada que sigui ben bollida, y despues pendra tallets de canselada, y posan un tallet a cada tall, y ben lligat y enbolicat, y corats". Finalment un altre per una ferida de bala o altra ferida: ", pendra una coýarada de mel, y altra coýarada de tramantina, y robell de ou y llart dols, 4 cosas, ben ramanat".

Història

Les llibretes del Puig, són llibretes escrites a mà, a modus de dietari de pagès. Les va començar l'hereu del mas Puig, Joan Puig i Camprubí, l'any 1838 i la va continuar el seu fill Josep Puig i Casajuana, amb alguna anotació residual dels successors. Arriben fins l'any 1909.

A la llibreta número 1 es justifica i explica els continguts que hi haurà i comença d'aquesta manera: "Llibreta que se trobaran Noticias del terma de Santa Maria del Vilar y Castellbell des del añ 1838 en aban. Seguin per numerosos tota la llibreta y es per cosas de Justisia y del que pasa al terma, y la só comensada Jo Juan Puig a la edat de 27 añs per exsarsitar alguns asuntos del que anem pasan y mantener la poca lletra que un sap que es molt combenien per aquesta vida y la altra que la prengui en bon fi axis sia".

La segona llibreta comença d'aquesta manera: "Llibreta dels comtes de Casa Puig que si trobará asentats tots los negosis enteresan á la Casa sia de collitas sia de cobransas sia de pagamens y de demes cosas y sensos y sensals sin fan; llibreta comensada als 25 de Noembre de 1838 y la so comensada Jo Juan Puig Pages del vilar á la edat de 27 anys, y tanbé si trobaran alguns comtes de abans de aquest tems notat".

Un exemple del tipus de notes que s'hi poden trobar és el següent text: "Lo dia 6 de Jane de 1838 sea fet lo tracte de una biña que ha pres lo Yýsidro Vila ab terra de Ffrancisco Puig, satuada mes aball de las Casetas, deban de una biña que se nomena biña del Roy, en terra de Juseph Enbros, tarmanagan en so del Castell de Castellvell; lo consert de dita biña es 30 lliures de entrada pegan tot sagit, y pega al cort las pars á lauro, sens poderi fer ningun frau y que no en pugin tuca cap sarmen sino que se an de consumi a dita biña, y conduirla á son tems, y dit tros de terra sea pres per planta ha rebasa morta y que no se pugi benrra ni empeña a ningun que no agradi al amo de la terra, la entrada de la biña ja ques pegada ha son tems, lo firmo Jo Juan Puig del Vila".

Bibliografia

VALLS i PUEYO, Joan (1986). Algunes dades sobre medicina popular; dins El Brogit, 75-76, juliol - agost de 1986, pp.24.

VALLS i PUEYO, Joan (2004). Les llibretes del mas Puig del Vilar. Dietaris de pagès a Castellbell i el Vilar (segles XIX-XX), A Temes històrics, vol. II. Ajuntament de Castellbell i el Vilar.

